

PROJEKTI PËR KONKURENCË LOKALE DHE RAJONALE

**LISTA PËR VERIFIKIM TË PLANIT TË MENAXHIMIT ME
MJEDISIN JETËSOR**

NËNPROJEKT

**RIKONSTRUIM DHE MBINDËRTIM I SHTEGUT PËR KËMBËSORË -
ÇIKLIZËM DHE VENDPUSHIM**

SEKTORI QENDËR ZHUPË – ISHUJT E DIBRËS

KOMUNA QENDRA E ZHUPËS,
VITI 2018.

) HYRJE

Projekti për konkurrencë lokale dhe rajonale (PKLR) është operacion investues financiar katërvjeçar i financuar me dotacion nga Bashkimi Evropian (Komponenta IPA2), me qëllim të nxitjes së konkurrencës dhe inovacioneve në Maqedoni. PKLR do të menaxhohet si fond hybrid dhe përbëhet prej katër komponenteve, që do të realizohen nga Banka Botërore në Republikën e Maqedonisë. Projekti do të mundësojë financim investues dhe ngritje të kapaciteteve si mbështetje për rritjen e sektorit, investime dhe prosperitet në destinacione konkrete. Në nivel lokal dhe rajonal, projekti do të mundësojë përkrahjen e destinacioneve të përzgjedhura në vend, nëpërmjet kombinimit të ndihmës teknike për përmirësimin e menaxhimit me destinacionin, investimeve në infrastrukturë, si dhe investime për lidhje dhe inovacione. Investimet do të realizohen përmes skemës grantuese për të gjithë aktorët turistik, siç janë komunat, institucionet, shoqatat qytetare dhe sektori privat.

Lista për verifikim të planit për menaxhim me mjedisin jetësor (lista për verifikim të PMMJ) bazohet në aktivitetet të cilat do të realizohen në kuadër të nënprojektit „ Rikonstruim dhe mbindërtim i shtegut për këmbësorë - çiklizëm dhe vendpushim “ e locuar në Qendrën e Zhupës - Ishujt e Dibrës. Lista për verifikim të PMMJ përmban përshkrim të projektit, detajeve teknike, vëllimit, dhe vendosjes të lokacionit, në bazë të të cilave kryhet vlerësimi i rreziqeve ekologjike dhe sociale. Realizimi i masave për zbutjen e ndikimeve të cilat kanë të bëjnë me rreziqet dhe problemet e identifikuar, si edhe planin për monitorim të definuar në listën për verifikim të PMMJ janë të obligueshme edhe në pajtueshmëri me standardet nacionale për mjedisin jetësor, rregullativat e tjera dhe politikat operative të Bankës Botërore.

Lista për verifikim, si edhe të gjitha aktivitetet e projektit duhet të jenë në pajtueshmëri me kornizën për menaxhim me mjedisin jetësor e përgaditur për tërë projektin për konkurrencë lokale dhe rajonale.

1. Përshkrim i shkurtër i projektit

Komuna Qendër Zhupë është komunë rurale, e cila tani më ka filluar ta zhvillojë infrastrukturën, në të cilën turizmi fillon të bëhet një ndër prioritetet kryesore. Për zhvillimin e turizmit në komunë, si faktor i rëndësishëm është oferta për disa vende atraktive në të cilët turistët të mund të qëndrojnë të paktën një ditë. Komuna Qendër Zhupë i përket destinacionit numër 6 - Reka, Mavrova dhe rrethina e saj. Ideja e nënprojektit është ndërtimi i një shtegu për biçikleta dhe këmbësorë i cili do të lidhë qendrën e komunës Qendër Zhupë me liqenin e Dibrës dhe i cili në fundin e tij do të ketë një pushimore, gjegjësisht hapsirë të regulluar për pushim, relaksim dhe rekreim për vizitorët. Projekti infrastrukturor për ndërtimin e këtij shtegu tani thuaj se është i përgaditur, dhe lokacioni i përzgjedhur paraqet destinacionin më atraktiv në komunë. Fillimi i shtegut nis që nga hyrja e vendbanimit Qendër Zhupë, kalon një pjesë nëpër Qendër Zhupë dhe takohet me liqenin e Dibrës në afërsi të të ashtuquajturave Ishujt e Dibrës.

Deri tani komuna Qendër Zhupë nuk ka ndërtuar ndonjë shteg për këmbësorë e biçikleta pasi që rruga rajonale dhe rrugët lokale kanë qenë në gjendje shumë të keqe, ashtu që ju dha përparësi sanimit dhe rikonstruimit të tyre. Me ndërtimin e këtij shtegu vizitorëve do t'ju mundësohet që të përfshihen në hulumtimin aktiv të natyrës përmes aktiviteteve në hapsirë të hapur duke shijuar pejsazhet e bukura natyrore gjatë gjithë gjatësisë së shtegut.

Qëllimi i nënprojektit tonë, gjegjësisht ndërtimit të shtegut për këmbësorë dhe biçikleta paraqet zhvillim të turizmit në nivel lokal në Qendrën e Zhupës, krahas saj edhe rritje të përkrahjes dhe zhvillimit në nivel qendror.

Komuna Qendra e Zhupës, gjendet në pjesën perëndimore të Maqedonisë dhe bën pjesë në grupin të komunave rurale, e cila posedon bukuri natyrore prej të cilave vizitorët mahniten. Lokacioni ku do të ndërtohet shtegu dhe pushimorja është i rrethuar me bukuri natyrore, dhe në fund të shtegut do të vendoset pushimore ku turistët vendas dhe të jashtëm mund të ulen të pushojnë, të relaksohen dhe të shijojnë bukuritë natyrore të liqenit të Dibrës.

2. Lokacioni i projektit

- Shtrirja projektuese që është e përfshirë në projekt mbulon pjesën: Komuna e Qendrës Zhupë - Ishujt e Dibrës. Pika fillestare e projektit ndodhet në hyrje të vendbanimit Qendër Zhupë, e njëjta vazhdon drejt një rruge ekzistuese makinash me elemente jo standarde, të njëjtat të pa kategorizuara, me destinacion përfundimtar liqenin e Dibrës, përgjatë rrugës do të ndërtohet dhe do të vendoset një vendpushim. Aktivitetet e projektit nuk janë të parapara në ose pranë ndonjë zone mbrojtur natyrore ose vend të trashëgimisë kulturore.

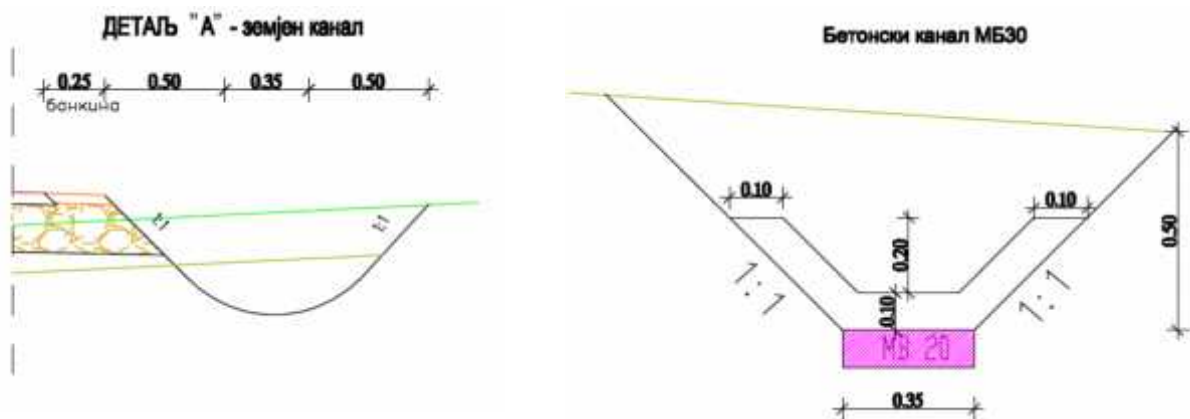
3. Ndërtimi i shtegut për këmbësorë dhe biçikleta dhe pushimore parasheh:

1. Punë parapërgaditore:

- Shënim dhe sigurim i trasesë
- Pastrimi i terenit nga pemët, shkurret dhe rrënjët.
- Gdhendje makinerike të shtresës ekzistuese të asfaltit 0-5cm me ngarkim dhe transport deri tek në deponinë e mbeturinave

2. Punime dheu:

- Gërmim i dheut dhe transport deri tek deponia
- Gërmim maqinerik i materijalit të dheut me ngarkim dhe transport deri tek deponia
- Planifikim dhe shtypje e shtresës bazë deri tek ngjeshja e nevojshme sipas kushteve teknike.
- Shtruarja e shtresës bazë deri në dendësinë e nevojshme (Ndërtimi i shtresës së mbushur). Ndërtimi i shtresës së mbushur deri tek dendësia që do të thotë vendosje dhe presim i materijalit në pjesët e caktuara, të dizajnuara me profile përgjat linjës, për rafshimin e trasesë para shtrimit të shtresës së asfaltit. Rruga për biçikleta në fillim në një pjesë të vogël kalon paralel me një rrjedhë uji të vogël – lum i cili ka ujë në pranverë. Në disa pjesë të shtegut të biçikletave (në pjesën e fshatit) do të ndërtohet kanal i çimentuar, kurse në pjesët tjera do të ndërtohet drenazh për shtegun e biçikletave. Në fotografinë e më poshtme janë treguar detajet teknike të kullimit.
- Ndërtimi i argjinaturave me mbushje

Skica 1 Detajet teknike të kullimit

3. Shtresa e sipërme

- Ndërtimi i bankinave stabile nga material tamponi
- Blerja, transporti dhe vendosja e shtresës së tamponit nga materijali prej gurit të thyer dedikuar për shtegun e ri të projektuar të biçikletave.
- Spërkatja e emulzionit bitumenik 400gr/m² në asfaltin e vjetër para shtrimit të shtresës së re të asfaltit.
- Blerja, transporti dhe vendosja e shtresës së bitumenit.

4. Paisjet urbane dhe rregullimi parter në sipërfaqe 400 m²

- Pastrimi i terrenit nga bimët sipërfaqësore dhe mbeturinave eventuale dhe hudhja e mbeturinave në deponi në largësi 10 km
- Blerja, transporti dhe montimi i tre verandave, një verandë ka sipërfaqe 50m².
- Blerja , transporti dhe montimi i 16 kandelbarëve solar
- Blerje, transporti dhe montimi i 4 kantave për mbeturina,
- Blerje, transporti dhe montimi i 12 karrikeve për tu ulur ,
- Blerje dhe mbjellje i pemëve pesëvjeçare të blinit
- Blerje, transport dhe shtrim i një shtrese me rërë me d=30 cm, i hapsirës për rekreacion.

4. Kategoria e mjedisit jetësor

PKLR është mbështetur me grant nga Bashkimi Evropian dhe implementohet së bashku me Kabinetin e zëvendës kryetarit të qeverisë të ngarkuar për problemet ekonomike, Njësinë për realizimin e projekteve dhe Bankës Botërore.

PKLR është klasifikuar si projekt i Kategorisë B, që mund të priten ndikime të vogla mbi mjedisin jetësor gjatë realizimit të projektit, asnjëra prej atyre ndikimeve nuk do të jetë e theksuar, e madhe apo afatgjate.

Si rezultat i këtij klasifikimi, politika operative PO4.01 - Aktivizohet vlerësimi i mjedisit jetësor. Radhazi, Kabineti i zëvendëskryeministrit të qeverisë i angazhuar për çështjet ekonomike (KZKQAPE) përgaditi Kornizë për menaxhim me aspektet sociale dhe mjedisin

jetësor (KMASMJ) me qëllim që të jepen udhëzime për përgaditjen e analizës ekologjike të nënprojekteve të mbështetura nga Komponenta 3 nga skema grantuese, të definohet pajtueshmëria dhe procedurat për skringing dhe vlerësim të ndikimit në mjedisin jetësor. Të gjitha aktivitetet e projektit (dhe nënprojektet) duhet të realizohen në pajtueshmëri me Kornizën për menaxhim me aspektet sociale dhe mjedisin jetësor (KMASMJ). Politikat operative dhe procedurat e Bankës Botërore dhe regullativës Nacionale (mbizotëron më e larta).

Nënprojekti i propozuar, ndërtim i shtegut këmbësorik dhe për biçikleta dhe pushimore klasifikohet si i Kategorisë B-, duke pasur parasysh në atë që ndikimet e pritura në mjedisin jetësor janë më pak të dëmshme se ndikimet e nënprojekteve të kualifikuara si të Kategorisë A dhe kategorisë B+, duke pasur parasysh natyrën e tyre, madhësinë dhe lokalitetin si dhe karakteristikat e ndikimeve potenciale në mjedisin jetësor.

Kjo kategori e nënprojektit kërkon vlerësim të aspekteve sociale dhe mjedisit jetësor (VASMJ) me qëllim që të vlerësohen ndikimet potenciale në mjedisin shoqëror të lidhura me realizimin e nënprojektit, të përcaktohen mundësitë potenciale për përmirësimin e mjedisit jetësor dhe të rekomandohen masa të nevojshme për pengimin, minimizimin dhe amortizimin e ndikimeve të dëmshme. Vëllimi dhe forma e VASMJ varet prej nënprojektit konkret, por më së shpeshti është mëi vogël se vëllimi i vlerësimit të përgjithshëm të ndikimeve ndaj aspekteve sociale dhe mjedisit jetësor (VASMJ), zakonisht në formë të planit për menaxhim me aspektet sociale dhe mjedisin jetësor (PMASMJ).

Vëllimi i PMASMJ definohet në pjesën E të Formularit për kërkesën e përgjithshme dhe në aneksin G të PMASMJ.

Për nënprojektet të cilat parashohin ndërtime të thjeshta, rindërtim apo adoptim të objekteve, parashihet shfrytëzim i listës për verifikim për PMASMJ

(Pjesa nga formulari i përgjithshëm ose Aneksi F nga PMASMJ)

Në Kategorinë B- gjithashtu përfshihen nënprojektet të cilat: () përfshijnë grante të cilat parashohin blerje dhe/ose shfrytëzim të materijaleve të rezikshme (p.sh. benzin) ose (b) parashohin përmirësime të cilat përfshijnë blerje të paisjeve/mekanizimit e cila paraqet rrezik potencial për shëndetin dhe sigurinë. Në pajtueshmëri me ligjet maqedonase, për nën projektet të cilat i takojnë kategorisë B- nuk është e nevojshme të pregaditet Vlerësim të ndikimit ndaj Mjedisit Jetësor (VNMJ).

5. Shqyrtim i ndikimeve të mundshme

Në këtë kapitull janë të përshkruara ndikimet nga aktivitetet e parashikuara gjatë Rikonstruimit dhe mbindërtimit të shtegut për këmbësorë - çiklizëm dhe pushimore, sektori Qendër Zhupë - Ishujt e Dibrës si dhe funksionimi i saj me qëllim që ato të identifikohen, të radhiten sipas intenzitetit dhe kohëzgjatjes, sasisë të emitimit të materijaleve ndotëse, shkaktimit të mbeturinave të ngurta dhe të lëngëta, dhe të japin kahje të drejta për sjelljen e masave për ndikimet eventuale negative.

Sipas karakteristikave, qëllimi dhe lokaliteti i projektit të propozuar, i njëjti nuk ka ndikime negative më tërëndësishme ndaj mjedisit jetësor dhe shëndetit të njerëzve.

Përvojat dhe praktika e mëparshme për ndërtim, rehabilitim dhe rindërtim në Republikën e Maqedonisë tregojnë se ato pasqyrohen në këto aktivitete:

- Përcaktimi i shtrirjes së saktë të shtegut. Në këtë rast rruga përcaktohet sipas shtrirjes ekzistuese. Megjithatë, si pasojë e këtij procesi, mund të ndodhin aktivitete të tilla si: degradimi i vegjetacionit, ndryshimet në cilësinë e sipërfaqes dhe ujërave nëntokësore në rast të derdhjes aksidentale të substancave të dëmshme (lëndë djegëse, vaj, yndyrat, etj.) rritja e emitimit të gazrave të djegies në ajrin e ambientit, gjenerimin e mbeturinave dhe zhurmës.
- Nga lokacionet e përkohshme të parashikuara për ruajtjen e materialit prej dheu nga gjermimi dhe për argjinaturë, prerje dhe mbushje shpesh mbeten të ashtuquajturat deponi të mbeturinave të cilat pas përfundimit të aktiviteteve ndërtimore duhet të hiqen menjëherë.
- Ndikimi ndaj mjedisit jetësor nga aktivitetet ndërtimore si dridhje dhe zhurmë nga mekanizmat ndërtimore, emitim të pluhurit, mbushjen e shtratit të lumenjve etj.

Karakteristikat e ndikimeve të mundshme:

- Duke pasur parasysh vëllimin e aktiviteteve ndërtimore dhe gjendjen me mjedisin themelor dhe sferën e mjedisit jetësor në afërsi të shtegut për këmbësorë - çiklizëm dhe pushimore, në pajtueshmëri me të dhënat e nxjerra nga dokumentet relevante (PLVM, NEAP, rrjeta lokale dhe shtetërore për monitorim), nuk priten ndikime negative ndaj mjedisit jetësor të cilat kërkojnë masa më të rëndësishme për mbrojtje.
- **Shkarkime në ajër:** shkalla e emitimit dhe kohëzgjatja e aktiviteteve ndërtimore të parapara gjatë ndërtimit të shtegut për këmbësorë - çiklizëm dhe pushimore, nuk do të ndikojnë negativisht ndaj ekosistemit natyror deri në masë për marjen e aktiviteteve plotësiere për reduktim të emisioneve. Duke pasur parasysh gjatësinë e shtegut të paraparë mund të konkludojmë se aktivitetet e projektit nuk do të kenë ndikim të theksuar në rrymimin e erërave lokale dhe ndaj mikro klimës dhe bashkësive urbane.
- **Krijimi i mbeturinave:** mbeturinat nga aktivitetet gjatë ndërtimit të shtegut për këmbësorë e biçikleta dhe pushimore do të jetë i llojllojshëm nga struktura. Krijimi i mbeturinave nga aktivitetet ndërtimore është potencijal për ndotjen e ambientit. Pothuajse i gjithë materijali i krijuar do të jetë inert dhe do të krijohet në fazën e ndërtimit. Sipas listës së llojeve të mbeturinave, pjesa më e madhe e mbeturinave të gjeneruara prej aktiviteteve të projektit është kategorizuar si mbeturina ndërtimore dhe mbeturina nga shkatërimi, si dhe prodhim i sasive të vogla të mbeturinave të rrezikshme p.sh. Derdhje e rastësishme e vajit makinerik, lubrifikantëve, lëndëve djegëse dhe paqetimet tjera të kontaminuara. Blerja dhe instalimi i një këndit të lojrave dhe paisjes urbane mund të krijojë mbeturina tëparezikshme (letra, karton, plastikë dhe materijale tjera sintetike) për shkak të mbeturinave nga paketimi.

Mbeturinat inerte të cilat do të prodhohen është karakterizuar si mbeturina të pa rrezikshme. Nuk ka ndikim negativ mbi mjedisin jetësor, por është e domosdoshme që të ketë lokacion ku do të hidhen mbeturinat. Mbeturinat inerte (p.sh. dheu, betoni, gurrët e thyer dhe pllakat etj.) mund të mbulojë sipërfaqe të mëdha dhe mund ta prishë atë pjesë. Pjesa më e madhe e dheut të gjermuar do të shfrytëzohet për nivelizim dhe do të deponohet për sipërfaqe të përkohshme.

Sasitë e mbeturinave do të ishin minimale nëse ka menaxhim të mirë me mbeturinat, duke përdorur teknikat më të mira të disponueshme për zvogëlimin e mbeturinave në

kohën e fazës ndërtimore dhe aplikative. Kontraktuesi është i obliguar për t'u marrë me mbeturinat që do të krijohen gjatë realizimit të aktiviteteve të projektit.

- **Shkarkimet në tokë dhe ujë:** duke pasur parasysh faktin se një pjesë e shtegut në lokacionin e caktuar zgjatet në hapsirë pak të urbanizuar (f. Papranik i Madh), efekti mbi ekosistemet ekzistuese përreth loacionit prej punëve ndërtimore nuk ekziston, gjegjësisht nuk do të ketë fragmentizim e me ta as edhe efekte negative. Ndotja e vogël është e mundur në rast të rrjedhjes së karburanteve ose vajrave. Erozioni i tokës është i mundur gjatë ndërtimit të argjinaturave. Duke pasur parasysh numrin e vogël të aktiviteteve ndërtimore dhe sipërfaqes së vogël që përfshihet, nuk priten ndikime të rëndësishme negative në tokë, gjeologji dhe ndikim në topografinë lokale.
- **Zhurma, dridhjet dhe rrezatimi jonizues:** Shfaqja e zhurmës nga automjetet e kontraktorit gjatë punës do të ketë shumë pak ndikim negative, për shkak të faktit se do të ketë kohëzgjatje të kufizuar dhe karakter lokal. Emetimet e zërit do të jenë të parëndësishme nëse kontraktori përdor automjete dhe makina ndërtimi në përputhje me standardet teknike dhe punimet e ndërtimit që do të kryhen gjatë ditës (prej orës 7 deri në 19). Ndikimi i vibracioneve do të minimizohet me përdorimin e makinizimit me mjete të vendosura për amortizim. Megjithatë efektet e vibrimit do të jenë të kufizuara në kohëzgjatjen e aktiviteteve të punës (8 deri 10 orë në ditë) dhe nuk ka potencial për të shkaktuar ndikim negative afatgjatë në shëndetin e njeriut dhe të mirave materijale në hapsirën e afërt të shtegut projektues. Në fazën e vendosjes së infrastrukturës nuk priten ndikime negative në mjedisin jetësor të nxitura nga emitimi i zhurmës dhe dridhjeve.
- **Ndikimi ndaj biodiversitetit:** Në lokalitetin ku do të kryhen aktivitetet e caktuara në fazën e ndërtimit si edhe në fazën e shfrytëzimit nuk do të vjen deri tek ndryshime më të mëdha të përhershme të karakteristikave të pejsazhit.

6. Qëllimi i listës për verifikim për PMASMJ

Banka Botërore kërkon vlerësim të mjedisit jetësor për projekte të propozuara për financim nga Banka Botërore, me qëllim të sigurohet se ata janë të qëndrueshme nga aspekti ekologjik dhe me atë ta përmirësojnë procesin e sjelljes së vendimeve. është proces gjërësia e saj, thellësia dhe lloji i analizës varen prej natyrës, vëllimit dhe ndikimeve potencijale ndaj mjedisit jetësor të projektit të propozuar.

Vlerësimi i mjedisit jetësor i vlerëson rreziqet e mundshme ekologjike të projektit, si edhe ndikimet e tyre në vendin e përfshirë të projektit.

Sipas skrinimit të kërkesës për shprehje të interes, duke kyçur edhe pyetëtorin për mjedisin jetësor, nën-projektin, Rikonstruim dhe mbindërtim i shtegut për këmbësorë - çiklizëm dhe vendpushim,, i locuar ne Qendër Zhupë - ishujt e Dibrës, u kategorizua si B-.

Nën-projektete të cilat janë të kualifikuara të kategorisë B- , ndikimet potencijale ndaj mjedisit jetësor janë shumë pak të dëmshme nga nën-projektet të kategorive A dhe B+, duke pasur parasysh natyrën e tyre, madhësinë dhe loaklitetit, si edhe karakteristikat potencijale ndaj mjedisit jetësor.

Lista për verifikim për PMASMJ përdoret për aktivitete më të vogla për rikonstruim ose ndërtim të objekteve të reja të vogla. Ajo mundëson “praktika të mira pragmatike “dhe është i dizajnuar të jetë i lehtë për përdorim dhe kompatibil në kërkesat për mbrojtje të mjedisit jetësor të Bankës Botërore. Format i Listës për verifikim tenton ti përfshijë qasjet tipike për minimizimin e ndikimeve ndaj mjedisit jetësor tek të gjitha marëveshjet për punë

ndërtimore me ndikime lokale.

Lista për kontroll ka sjellë seksion (pjesë hyrëse në kornizat në të cilën nën-projekti është i përshkruar, pjesa ku është definuar kategoria ekologjike dhe janë të identifikuar ndikimet e nënprojekteve ndaj mjedisit jetësor, dhe pjesa ku është spjeguar koncepti i planit për menaxhim me aspektet sociale dhe mjedisin jetësor) dhe tre pjesë kryesore, edhe atë:

- **Pjesa 1** e permban pjesën përshkruese ("pasaporta e objektit") në të cilën përshkruhen specifikat e nënprojektit, lidhur me lokacionin fizik, aspektet institucionale dhe juridike, përshkrimi i nënprojektit, duke përfshirë edhe nevojën për program për ndërtim të kapaciteteve dhe përshkrimin të procesit të konsultimit publik në lidhje me projektin.
- **Pjesa 2** e përfshin skringun ekologjik dhe social në format të thjeshtëzuar
- Po/Jo, I ndjekur me masat për zbutjen e çdo aktiviteti; dhe
- **Pjesa 3** e planit për monitorim të aktiviteteve gjatë kohës së ndërtimit dhe raelizimit të nënprojektit.

Procedura për publikimin e listës së kontrollit të PMMJ-së është si më poshtë: Lista për verifikim të PMMJ-së do të publikohet në faqen e internetit të PKLR -së, si dhe në faqen e internetit të komunës së Zupës. Do të jetë në dispozicion të publikut për të paktën 14 ditë. Duhet të jetë në dispozicion në kopje e shtypur në ambientet e PKLR -së dhe të komunës së Qendrës Zupë dhe Agjencionit për Promovimin dhe Mbështetjen e Turizmit. Kur të publikohet lista e kontrollit të PMMJ, do të publikohet një thirrje për paraqitjen e komenteve mbi dokumentet, së bashku me adresën elektronike dhe postare për të dërguar komente dhe vërejtje. Procesverbalet e konsultimit publik të mbajtur (komentet dhe pyetjet e grumbulluara) e përmbajnë informacionin bazë për vendin, listën e pjesëmarrësve dhe një përmbledhje të shkurtër të vërejtjeve të marra që duhet të përfshihen në versionin përfundimtar të dokumentit të botuar.

7. Aplikacioni i listës PMMJ

Lista PMMJ është një dokument i përgatitur dhe në pronësi të Komunës së Qendrës Zupë. Procesi i projektimit për projektin e paraparë në nënprojektin "Rikonstruim dhe mbindërtim i shtegut për këmbësorë - çiklizëm dhe vendpushim" do të zhvillohet në tri faza:

1. Identifikimi i përgjithshëm dhe faza e prerjes, në të cilën ndërtimi është shënuar edhe spjeguar programi i përafërt për tipologjitë e mundshme të punës. Në këtë fazë seksionet 1, 2 dhe 3 të listës EMO. Lista EMO mund të përdoret për të treguar aktivitetet tipike nga "menyja" dhe të lidhen me çështjet tipike mjedisore dhe masat zbutëse. Është e nevojshme të zhvillohet një konsultim publik në lidhje me listën e kontrollit të PMMJ dhe të përmbillet dokumenti.

2. Faza e planifikimit të hollësishëm dhe të tenderimit, duke përfshirë përgatitjen e specifikimeve teknike dhe vlerësimet e kostos për punën e ndërtimit, specifikimet e pajisjeve, specifikimin e aktiviteteve dhe shërbimeve të marketingut për nevojat e nënprojektit. Pjesa tabelare plotësisht e plotësuar nga Lista për kontroll e PMMJ (pjesa 1, 2 dhe 3) duhet ti bashkëngjitet marëveshjes për furnizim publik të punëve, marëveshja për mbykqyrje profesionale, analog me atë edhe i të gjithë marëveshjeve teknike dhe komercijale të cilat patjetër duhet të nënshkruhen na të dyja palët.
3. Në fazën e realizimit të punëve ndërtimore, realizuesi e realizon planin për monitorim dhe masat për minimizimin na lista për kontroll për PMMJ, përderisa përshtatshmëria e nënprojektit me mjedisin jetësor (me listën për kontroll PMMJ dhe regulativës së zgjeruar për mbrojtjen e mjedisit jetësor, sigurinë dhe shëndetin) dhe kriteret e tjera kualitative realizohet në vetë lokacionin e ndërtimit nga ana e mbikqyrjes profesionale të punëve ndërtimore ose organit mbikqyrës të nënprojektit.

Masat për minimizim janë të specifikuar në Pjesën 2 dhe planin për monitorim nga Pjesa 3 janë bazë në të cilën duhet të vërtetohet se a i ka përmbushur realizuesi dispozitat e kërkuara për mbrojtjen e mjedisit

Zbatimi praktik i listës së kontrollit të PMMJ do të thotë përmbushja e kërkesave të Pjesës 1 duke patur të gjitha dokumentet e nevojshme dhe lejet e ndërtimit. Në pjesën e dytë, aktivitetet që duhet të realizohen duhet të kontrollohen në bazë të llojit specifik të aktivitetit, dhe në pjesën e tretë identifikimi i parametrave të monitorimit (nga Seksioni 3) duhet të zbatohet në përputhje me aktivitetet e paraqitura në Seksionin 2.

Dokumenti përfundimtar në listën e kontrollit të PMMJ do të bashkëngjitet si pjesë përbërëse e kontratave të punëve publike, si dhe të gjitha kontratat teknike dhe tregtare dhe ato duhet të nënshkruhen nga të dyja palët kontraktuese.

8. Masat për zbutje

Masat që të eliminohen/zbuten ndikimet ndaj mjedisit jetësor, punëtorëve dhe bashkësive, si edhe aspektet shoqërore të nënprojektit që do të duhen të përdoren në kornizat e nënprojektit janë ata rrjedhëse, por nuk janë të kufizuara vetëm në ato për sa vijon: Shënim përkatës i lokacionit për rekonstruim, shënim përkatës i lokacionit për rruajtjen e përkohshme të materialit ndërtimor në lokacion, sigurim i shiritave paralajmëruese, gardhe dhe shenja, ndalim i hyrjes për persona që nuk punojnë me shiritat paralajmërues. Respektim të masave për sigurinë e qytetarëve, me maqineritë duhet të punojë vetëm personel me eksperiencë dhe i trajnuar, prani të përhershme të aparatave zjarrfikëse në rast të zjarrit ose dëmi tjetër, mbajtje e përhershme e paisjeve dhe veshjeve mbrojtëse, fiksimi i skeleve dhe masa tjera për siguri dhe shëndet. Lëndët djegëse duhet të ruhen vetëm në enët e dizajnuara për atë qëllim.

Të gjithë punëtorët duhet të jenë të vetëdijshëm se rreziqet nga zjarri dhe masat kundër zjarrit, edhe duhet të jenë të trajnuar që ti përdorin aparatet kundër zjarrit, hidrantet dhe aparatat tjera të cilat përdoren për shuarjen e zjarrit të cilat duhet të jenë funksionale.

Niveli i zhurmës nuk duhet të kalojë 55 dB gjatë ditës, kurse punë nuk duhet të kryhen

gjatë natës (orari i punës do të jetë prej orës 07 deri në ora 19). Caktimi, klasifikimi dhe deponimi përkatës i përkohshëm (në kanta/kontejnerë për mbeturina veçanta të shënuara qartë në lokacione të posaçme që më parë të caktuara, dhe në numër të mjaftueshëm) të llojeve të ndryshme të mbeturinave që mund të formohen nga renovimi, si edhe menaxhim i drejtë me mbeturinat. Mbeturinat mund të transportohen dhe deponohen/përpunohen vetëm nga kompani të licencuara.

Të vendoset regjim i posaçëm për automjetet e realizuesit gjatë kohës së rinovimit, me sinjalizim përkatës. Nënshkrimi i marëveshjes me kompaninë shërbyese për mirëmbajtje të vazhdueshme, ndrimin e pjesëve rezervë, ndrimet preventive të vajrave, mirëmbajtje përkatëse (gazrat lëshuese dhe siguria, psh. frena, goma etj.) si një prej funksioneve më të rëndësishme të sigurisë, etj., larja e rregullt e makinave dhe mbajtja e pastër e parkingut, ndalimi i ndrimin të vajit ta makinave në parking që ti largohet ndotjes së ujit dhe tokës, të kryhet testim vjetor për miratim për kohën e regjistrimit të automjeteve.

Masat për zbutjen e ndikimeve të përshkruara në këtë pjesë janë masat e obligueshme detale për zbutjen e ndikimeve të cilat janë dhënë në tabelën për zbutjen e ndikimeve (pjesa 3).

9. Monitorim dhe Lajmërim

Për monitorimin e masave për mbrojtje të cilat i ralizojnë realizuesi, mbykqyrësi profesional mbi punët ndërtimore ose personi i autorizuar nga Komuna Qendër Zhupë (në rast të punëve kur nuk duhet të angazhohet mbykqyrje profesionale) do të punohet në pajtueshmëri me Pjesën 2 dhe 3 nga dokumenti lista për kontroll për planin PMMJ, gjegjësisht planit për monitorim. Pjesët 2 dhe 3 janë zhvilluar në detaje të nevojshme dhe me masa precize për zbutjen e ndikimeve dhe monitorim të cilat duhet të përfshihen në marëveshjet për furnizime publike të punëve të cilate reflektojnë statusin e praktikave të mira ekologjike në vendin e punës, dhe të cilat mund të vërehen, maten dhe kontrollohen nga ana e personave mbykqyrës gjatë kohës së realizimit të punëve ndërtimore.

Këto masa për zbutjen e ndikimeve përfshijnë, por nuk kufizohen vetëm në përdorimin e paisjeve për mbrojtje personale dhe veshje mbrojtëse të punëtorëve në çdo kohë; preventivë dhe pengim të ngritjes së pluhurit; zvogëlim të sasisë së ujit për përdorim dhe derdhje; pastrim i ujrave derdhëse, sigurimi i kushteve sanitare për punëtorët, mbledhje dhe ndarje të llojeve të mbeturinave (dru, metale, plastikë, material i rrezikshëm si për shembull mbetje nga ngjyrat, vaj makinerik i djegur) në kontejnerë të posaçëm të shënuara, të vendosura në vendet e caktuara në lokacionin e ndërtimit në numër të mjaftueshëm; evidentimi i sasisë së mbeturinave; organizim i drejtë i transportit dhe largimit të mbeturinave; ripërdorim dhe reciklim i mbeturinave kur është e mundur. Mbeturinat mund të transportohen dhe hudhen vetëm në deponi të menaxhuara nga kompani të licencuara.

Përkaj Pjesës 3, organi mbykqyrës i vendit të ndërtimit duhet të kontrollojë a i plotëson realizuesi masat për zbutjen e ndikimeve nga Pjesa 2. Lajmërimi për realizimin e procedurave dhe praktikave duhet të jetë i përshkruar në raportin e rregullt deri te Njësia për realizimin e projektit.

Realizimi i masave për zbutjen e ndikimeve duhet të monitorohen para fillimit të punëve, gjatë kohës së ndërtimit të shtegut dhe pas mbarimit të saj. Masat e definuara për

kontroll për PMMJ do të ndiqen nga inxhinieri mbykqyrës; Komuna Qendër Zhupë (inspektori komunal dhe të punësuarit në Njësinë për urbanizëm dhe zhvillim ekonomik lokal) të cilët njëkohësisht janë edhe anëtarë të ekipit të projektit, si edhe ekspertit të mjedisit jetësor të angazhuar nga Njësia për implementimin e projektit. Raporti i pranuar për monitorim i punar nga ana e realizuesit ose organit mbykqyrës të vendit të ndërtimit do të jetë bazë për pagesën e përgjithshme të pagesave sipas marëveshjes, si edhe raporti nga hulumtimet teknike prej të cilave do të vërtetohet a janë të plotësuara kriteret teknike për kualitet të punëve. Lajmërimi për përdorimin e listës për kontroll për PMMJ do të jetë kuartal. Që të sigurohet se realizuesi do të implementojë masat për mbrojtjen e mjedisit jetësor, posaçërisht klauzula do të futet në marëveshjen me të cilën do të shkruhen dënime në raste të mos respektimit të dispozitave mjedisore të dakorduara, p.sh: mbajtja e një pjese të pagesës derisa nuk kryhen masat korektuese në pajtueshmëri me nënprojektin, kurse sasia e mbajtjeve do të varet prej seriozitetit të lëndimit të marëveshjes. Për rastet ekstreme, e drejta për ndërprerje të marëveshjes do të shënohet në marëveshje.

Aplikanti ka obligim që vazhdimisht të dorëzojë tre raporte mujore për realizimin e listës për kontroll për PMMJ dhe monitorim të masave për zbutjen e ndikimeve në formë të pasqyrës tabelare (tabela për planin për monitorim dhe tabela për planin për masat e zbutjes së ndikimeve) me kolonë plotësuese për statusin e masave, vërejtje dhe komentare, dhe monitorim të masave (e realizuar/i pa realizuar, rezultate, vërejtje, komente, shqetësime dhe ngajshëm).

Pjesa1: ASPEKTET INSTITUCIONALE DHE ADMINISTRATIVE	
Vendi	Republika e Maqedonisë
Emri i projektit	Rikonstruim dhe mbindërtim i shtegut për këmbësorë - çiklizëm dhe vendpushim
Vëllimi nënprojektit dhe aktivitetet konkrete	Menxhimi dhe koordinimi i nënprojektit Rikonstruim dhe mbindërtim i shtegut për këmbësorë - çiklizëm dhe vendpushim; Vendosja e paisjeve urbane dhe rregulli i argjinaturave
Vendosja institucionale (Emri dhe kontakti)	Menaxhim me projektin* <u>Investues:</u> Komuna Qendër Zhupë Telefon:046/840-239 -mail: merkezjupa@hotmail.com
Vendosja realizuese	<u>Koordinator i projektit:</u> Muharem Imerovski Telefon:070/ 594-447 -maili: imerovskim@gmail.com <u>Realizues:</u> Do të përcaktohet pas përfundimit të procedurave për dhënien e kontratave të prokurimit publik për nevojat e nën-projektit Mbykqyrja***(Pas përfundimit të procedurës, emri dhe kontaktet e inxhinierit mbikëqyrës do të shtohet në fushën e mëposhtme)

PËRSHKRIMI I LOKACIONIT	
EMRI I LOKACIONIT	Seksioni Qendër Zhupë - Ishujt e Dibrës

Përshkrimi i lokacionit	Shtegu i lëndës e cila është përfshirë në këtë projekt e përfshin sektorin Qendër Zhupë-ishujt e Dibrës. Pika fillestare është e locuar në hyrje të vendbanimit të Qendër Zhupë e njehta vazhdon nëpër një rrugë makinash me elemente të pa standardizuara me destinacion përfundimtar Liqeni i Dibrës përgjatë shtegut do të vendoset pushimore.	Aneks 1: Informatë për lokacionin (Fotografi nga lokacioni)[X]P[]J
Kush është pronar i tokës?	R. e Maqedonisë	
Përshkrim gjeografik	<u>Shteti</u> Republika e Maqedonisë <u>Regjioni:</u> Jugperëndimor <u>Komuna:</u> Qendër Zhupë <u>Lagja:</u> Qendër Zhupë	

Legjislacioni	
<p>Përcaktimi i rregulloreve ligjore kombëtare dhe lokale dhe lejet që kanë të bëjnë me aktivitetet e projektit</p>	<p>- Ligji për Ndërtim (Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë nr. 130/09, 124/10, 18/11, 36/11, 54/11, 59/11, 13/12, 144/12, 79/13, 137/13 , 163/13, 27/14, 28/14, 42/14, 44/15, 129/15 dhe 39/16) ; Ligji për Mjedisin (Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë Nr. 53/05, 51/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124 / 10,51 / 11, 123/12 , 93 / 13,187 / 13, 42/14, 44 / 15,129 / 15, 192/15 dhe 39/16) ; Ligji për Ujërat (Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë Nr. 87/08, 6/09, 16109, 83/10, 51/11, 44, 12, 23, 13, 163/13, 180/14, 146/15 dhe 52/16) ; Ligji për Menaxhimin e Mbeturinave (Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë nr. 68/04, 71/04, 107/07, 102/08, 143/08, 124/10, 09/11, 51/11, 123/12 dhe 163/13) Rregullorja mbi rregullat e përgjithshme për trajtimin e mbetjeve jo të rrezikshme të komunës dhe të llojeve të tjera; (Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë nr. 147/07) Ligji për Menaxhimin e Paketimeve dhe Mbeturinave të Paketimit (Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë nr. 161/09, 17/11, 47/11, 136/11, 6/12, 39/12 dhe 163/13) Rregullorja për mënyrën e trajtimit të llojeve komunale dhe të llojeve të tjera të mbetjeve jo të rrezikshme (Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë nr. 100/05) Ligji për kimikate (Gazeta zyrtare e RM nr. 145/10 dhe 53/11) Ligji për ndotjen e shëndoshë (ndotja e mjedisit nga zhurma) ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 67/04, 92/07, 35/10, 47/11, 100/12 dhe 10/15) Rregullorja për vlerat kufitare të nivelit të zhurmës në mjedis ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr.147 / 08); Rregullorja për cilësinë e lëndëve djegëse të lëngëta; Vendim për përcaktimin e rasteve dhe kushteve në të cilat shqyrtohet pagja e qytetarëve kundër zhurmës së dëmshme ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 1/09); Ligji për Mbrojtjen e Natyrës ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" Nr. 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11148 / 11,59 / 12,13 / 13,163 / 13 dhe 41/14) Ligji për Mbrojtjen dhe Shpëtimin ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 36/04, 49/04, 86/08, 124/10 dhe 18/11);</p>

Diskutim publik	
Tregoni ku është mbajtur procesi i debatit publik dhe cilat vërejtje janë dhënë nga pjesëmarrësit në seancë	Procedura për publikimin e Listës së verifikimit për Menaxhimin e Mjedisit dhe Planin e Menaxhimit Social (lista kontrolluese) është si vijon: Verifikimi i Planit të Menaxhimit Mjedisor dhe Menaxhimit Social duhet të publikohet në faqen e internetit të Projektit të Konkurrencës Lokale dhe Rajonale dhe pranuesit, si dhe në faqen e internetit të komunës së prekur, e cila duhet të jetë në dispozicion të publikut për të paktën 14 ditë. Duhet gjithashtu të jetë në dispozicion në kopje të shtypura në ambientet e Projektit të Konkurrencës Lokale dhe Rajonale dhe në komunën përkatëse. Kur të publikohet, një thirrje për vërejtje duhet të lëshohet së bashku me adresën elektronike dhe postare për dërgimin e shënimeve. Regjistrimi i dëgjimit publik (komentet dhe pyetjet e grumbulluara) përmban informacionin bazë për vendin, listën e personave pjesëmarrës dhe një përmbledhje të vërejtjeve të pranuar dhe duhet të përfshihet në versionin përfundimtar të dokumentit të botuar.
Ndërtimi i kapaciteteve institucionale	
A është parashikuar ngritja e kapaciteteve?	[x] J ose [] P nëse PO, në aneksin 2 janë dhënë informatapër ngritjen e kapaciteteve

PJESA 2: PËRCAKTIMI I ASPEKTEVE SOCIALE DHE ASPEKTET E MJEDISIT

	Aktivitetet	Staus	
<p>A do të përfshijë aktiviteti i vendndodhjes disa nga këto punë:</p>	<p>. Termat e përgjithshme</p>	<p>[X]Po[]Jo</p>	<p>Shikojeni pjesën më poshtë</p>
	<p>B.Rehabilitimi dhe rikonstruksioni i një shtegu ekzistues të biçikletave dhe për këmbësorë</p>	<p>[X]Po[]Jo</p>	<p>Shikojeni pjesën ,B,C,D,E më poshtë</p>
	<p>C. Vendorsja e pushimore</p>	<p>[X]Po[]Jo</p>	<p>Shikojeni pjesën ,B,C,D,E,F më poshtë</p>
	<p>D. Gjetjet e rastësishme</p>	<p>[]Po[]Joç x] Mundet</p>	<p>Shikojeni pjesën D më poshtë</p>
	<p>E. Materiale të rrezikshme ose toksike</p>	<p>[X]Po[]Jo</p>	<p>Shikojeni pjesën E më poshtë</p>
	<p>F. Komunikacioni dhe siguria e këmbësorëve</p>	<p>[X]Po[]Jo</p>	<p>Shikojeni pjesën F më poshtë</p>

Aktivitei	Parametri	Lista e kontrollit për masat zbutëse të ndikimeve
Kushtet e përgjithshme	Raportimi dhe siguria e punëtorëve	<ol style="list-style-type: none"> 1. Përdorimi i detyrueshëm i pajisjeve për mbrojtje personale. 2. Lokacioni të jetë i mbrojtur dhe i shënuar. Hyrja e ndaluar për personat e papunë brenda shiritit të paralajmërimit dhe gardheve kur dhe kur shihet e nevojshme. 3. Të gjitha lejet e nevojshme janë siguruar para fillimit të punimeve. 4. Të gjitha gjërat do të bëhen në një mënyrë të sigurt dhe të disiplinuar 5. Kostume mbrojtëse dhe pajisje për mbrojtjen personale të punëtorëve janë në dispozicion në sasi të mjaftueshme dhe mbahen / përdoren në çdo kohë <p>Të gjitha lejet e nevojshme janë siguruar para fillimit të punimeve (duke përfshirë lejet e ndërtimit dhe të tjera);</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Të gjitha punët duhet të kryhen në mënyrë të sigurt dhe të disiplinuar; 6. Sigurimi i destinacioneve adekuate dhe bordeve informuese në vendin e ndërtimit <p>Kostume mbrojtëse dhe pajisje për mbrojtjen personale të punëtorëve janë të disponueshme në sasi të mjaftueshme dhe mbahen / përdoren në çdo kohë;</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Shënimi i vendit për ruajtjen e përkohshme të materialeve në afërsi të ndërtesës 8. Sigurimi i shiritave të paralajmërimit, gardheve dhe shenjave të përshtatshme të rrezikut të informacionit, rregullat e sjelljes dhe procedurat që duhen ndjekur 9. Hyrja e ndaluar për personat e papunësuar brenda shiritit të paralajmërimit dhe gardheve kur dhe kur shihet e nevojshme 10. Rrethimi rreth ndërtesës duhet të mbahet i pastër; 11. Të gjithë punëtorët duhet të njihen me rreziqet e zjarrit dhe masat e sigurisë nga zjarri dhe duhet të

		<p>trajnohen për t'u marrë me aparatet e zjarrit, hidrantet dhe pajisjet e tjera që përdoren për të shuar zjarrin;</p> <p>12. Pajisjet, aparatet dhe aparatet e zjarrit duhet të jenë gjithmonë funksionale, në rast se ato duhet të përdoren shpejt dhe me efikasitet. Pajisjet e ndihmës së parë duhet të jenë në dispozicion në vend dhe të përdoren nga personeli i trajnuar.</p> <p>13 Procedurat e urgjencës (përfshirë derdhjet, aksidentet, etj.) Janë të disponueshme në vend;</p> <p>14. Pajisjet e blera do të instalohen dhe përdoren në lidhje me të gjitha masat e sigurisë të përshkruara nga prodhuesi i pajisjeve dhe praktikat më të mira.</p>
	<p>Menaxhimi me materialet dhe cilësinë</p>	<p>1. Agregati i ashpër në beton i/cili përdoret gjatë rinovimit / rregullim duhet të plotësojë kërkesat për qëndrueshmëri dhe gradim.</p> <p>2. Burimet minerale (agregat, rërë, zhavorri, etj.) Blihen vetëm nga kompanitë e licencuara me koncesione të vlefshme të nxjerrjes / përdorimit. Kompanitë mund të provojnë se masat e sigurisë dhe të shëndetit dhe të mjedisit janë në vend. Kompania duhet të provojë se agregati dhe zhavorri janë me origjinë lokale.</p>

	Mbrojtaj e natyrës	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ndalohet ngacmimi i kafshëve dhe mbledhja e bimëve në zonë. 2. Nuk do të ketë zjarre të hapura. 3. Shkarkimi me forcë i mbeturinave 4. Para fillimit të punës, kontrolloni lokacionin mos ketë fole 5. Minimizim të sipërfaqes së punimeve dhe përdorni vetëm i pjesës që është e nevojshme 6. Vendi nuk do të ketë një aplikim anti-korroziv. Druri do të përdoret në gjendjen e tij natyral dhe nuk do të trajtohet me dru, bojë, veshje, bojra ose mjete të tjera të mbrojtjes në vendndodhje. Materialet që mund të rrezikojnë cilësinë e ujit, kafshëve ujore dhe kafshëve të tjera të egra nuk do të përdoren. 7. Ngacmimi dhe gjuetia e kafshëve është rreptësisht e ndaluar. 8. Asnjë zonë e gjelbër nuk duhet të shkatërrohet. 9. Asnjë dru nuk duhet të dëmtohet ose hiqet. 10. Ndezja e zjarrit është e ndaluar 11. Në rastin e mbjelljes mund të përdoren vetëm lloje vendase që janë tipike të zonës.
B. Rehabilitimi dhe rikonstruksioni i shtegut ekzistues të biçikletave dhe për këmbësorë	Kualitet i ajrit	<ol style="list-style-type: none"> 1. Materialet e ndërtimit duhet të ruhen në vende të përshtatshme për të zvogëluar shpërndarjen e pluhurit. 2. Makinat, pajisjet ndërtimore dhe makineritë duhet të operohen nga personeli me përvojë që të mirëmbahen mirë dhe në përputhje me standardet përkatëse të emetimeve; 3. Materialet që prodhojnë pluhur duhet të mbulohen gjatë transportit; 4. Përdorimi i maskave mbrojtëse për punëtorët në rast pluhuri;
	Zhurma	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niveli i zhurmës nuk duhet të tejkalojë nivelin e lejuar të zhurmës në përputhje me ligjin ekzistues; 2. Monitorimi i nivelit të zhurmës duhet të kryhet gjatë aktiviteteve ndërtimore (me kërkesë të inspektorit të autorizuar të mjedisit); 3. Ndalohet kryerja e aktiviteteve ndërtimore gjatë natës;

	Kualiteti i ajrit	<ol style="list-style-type: none"> 1. Për të parandaluar derdhjen e mbeturinave të rrezikshme (mbrojtja e përkohshme e mbeturinave nga rrjedhjet dhe mbeturinave të rrezikshme ose toksike duhet të jetë i pajisur me një sistem kontrolli sekondar, për shembull, kontejnerë me mure të dyfishta). 2. Nëse ndodh derdhje e rrezikshme të mbledhet, të hiqet dhe të pastrohet vendin pastaj të ndiqn procedurat dhe masat për menaxhimin e mbetjeve të rrezikshme. 3. Në rast të çfrdopune të papritur në kantierin e ndërtimit prej materialeve të rrezikshme, duhet të mblidhet ajo substancë në terren tek vendi për rruajtje të përkohshme dhe të transportohet në ndonjë stacion përkatës pastrues për ujrat e zeza. 4. Të pengohet derdhje e rrezikshme prej rezervuarëve (sistem sekondar I obliguar për rruajtje, p.sh. kontejnerë me mure të dyfishta), pajisje ndërtimore dhe makineri (kontroll i rregullt i rezervuarëve për naftë dhe gaz, makinat dhe automjetet mund të parkohen (manipulohen) vetëm në hapsira asfalti apo betony me sistem të mbledhjes së ujrave nga mbeturinat sipërfaqore). 5. Derdhje të papritura në kantierin e ndërtimit të materijaleve ndotëse duhet të filtrohen para se të derdhen në rrjedhat natyrore. 6. Uji dhe komponentet tjera në përzierjen e betonit duhet të jenë të pastra dhe pa hemikale të dëmshme.
	Menaxhimi me mbeturina	<ol style="list-style-type: none"> 1. Identifikimi i llojeve të ndryshme të mbeturinave në kantier (dheu, rëra, shishet, ushqim, pjesë të gypave, letra, beton i thyer etj...); 2. Klasifikimi i mbeturinave sipas listës nacionale të mbeturinave; 3. Transport dhe deponim final i mbeturinave inerte, ndërtimore dhe komunale kryhet në deponi të licencuar me leje të vlefshme për punë. 4. Mbeturinat e dëmshme potenciale (Vajra motoric, lëndë djegëse për makina) duhet të mblidhen veç dhe të bëhet marëveshje me nënrealizuesin i cili ka leje për mbledhje dhe transport dhe rruajtje të përkohshme nëse është e nevojshme) të mbeturinave të rrezikshme. Mbeturinat e rrezikshme do të përpunohet ose eliminohet vetëm me makinë përpunuese. Deponi me licencë valide; 5. Djegja e mbeturinave ndërtimore në loacion është e ndaluar.

		<ol style="list-style-type: none"> 6. Kontejenrët për secilën kategori të mbeturinave të rrezikshme janë siguruar në sasi të mjaftueshëm dhe janë vendosur në vend. 7. Do të identifikohen mënyra për mbledhjen dhe largimin e mbeturinave në deponi/uzina të licencuara për përpunimin e të gjithë llojeve të mbeturinave të cilat priten të prodhohen nga aktivitetet e derdhjes dhe ndërtimit. 8. Mbeturinat minerale (natyrore) ndërtimore dhe mbeturinat nga derdhjet do të ndahen nga mbeturinat e rëndomta, ato ekologjike, mbetjet e lëngshme dhe kimike me ndarje në teren dhe rruajtje të përkohshme në kontejnerë përkatës. 9. Evidentim për ndarjen e mbeturinave regullisht do të azhurohet dhe do të ruhet si dëshmi për menaxhim të rregullt, siç ishte projektuar. 10. Gjithmonë kur është e mundur, realizuesi do të ripërdor dhe të riciklojë materialet e qëndrueshme përkatëse. 11. Hudhje e çfardo mbeturinave (duke përfshirë mbeturina organike) ose ujrave derdhëse tek rrjedhjet ujore të ambientit është e ndaluar reptesisht. 12. Mbledhja, transportimi dhe deponimi/përpunimi final I mbeturinave komunale nga ana e kompanisë së licencuar; 13. Mbeturinat ndërtimore duhet menjëherë të largohen nga vendi dhe të përdoret përsëri, nëse është e mundur; 14. Është e ndaluar djegja e mbeturinave në lokacion ose të bimëve të palejuara.
	Kualiteti i tokës	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ndikimi i erozionit dhe kontrolli i sedimentit gjatë kohës së punës. 2. Largimi i mineraleve (truall dhe shkëmbinj) duhet të përsëri të përdoret në lokacionin origjinal, nëse është e mundur. Dheu I tepërt i mbetur nuk do të shkarkohet në mjedis apo në ndonjë rrjedhe uji, por do të ripërdoret në vend ose të hiqet në mënyrë të përshtatshme në një deponi ose vend të miratuar nga komuna dhe mbikëqyrësi. 3. Automjetet duhet të lëvizin përgjatë rrugëve të përshtatshme për kamionët. 4. Gjatë punës dhe menaxhimit të tokës, do të merren parasysh të dhënat dhe kushtet meteorologjike kur do të planifikohen dhe kryhen punët (për shembull, temperatura e tokës, lagështia, dëbora, akulli etj.). 5. Nuk lejohet përdorimi i antifrizit dhe / ose komponimeve të përshpejtimit 6. Monitorim dhe vlerësim I vazhdueshëm mbi efektivitetin e masave të kontrollit të sedimentit

		dhe të zbatoni masa përmirësuese.
C. Vendorsja e pushimores	Kualiteti i ujit	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nuk do të vendoset tek rrjedhjet e ujit. Në rast të heqjes së ujit nga shpella ose vende tjera duhet të mbykqyret pompimi dhe realizimi i rregullave për kujdes që turbullimi I ujit që pompohet të jetë minimal dhe filtrimi para se të derdhet tek shfrytëzuesit natyror. 2. Të sigurohet se uji e cila kthehet në rrugën natyrore asnjëherë nuk i tejkalon standardet për kualitet të ujit me testim të vazhdueshëm.
	Kualitetit i tokës	<ol style="list-style-type: none"> 1. Me makineritë duhet të punojnë vetëm persona të kualifikuar dhe me eksperiencë, me qëllim të largimit të rrezikut nga aksidente. 2. Të gjithë punëtorët duhet të njihen me rrezikun ndaj zjarrit dhe me masat për mbrojtje prej zjarrit, dhe duhet të jenë trajnuar për ti përdorur aparatet për shuarjen e zjarrit, hidranteve dhe mjetet tjera që përdoren për shuarjen e zjarrit. 3. Punëtorët duhet të jenë të trajnuar posafërisht për punën të cilën e kryejnë(p.sh.Për punë në lartësi. Mjetet, paisja dhe aparatura për shuarjen e zjarrit duhet vazhdimisht të jenë funksionale, që në rast të përdorimit të mund të përdoren shpejt dhe me efikasitet. 4. Kutitë për ndihmën e shpejtë duhet të jenë të vendosura në vende që të jenë lehtë të arritshme për personat e trajnuar për ti përdorur. 5. Procedurat për raste emergjente (duke përfshirëshkarkime, fatkeqsi etj.) kanë qasje në vendndodhje 6. Vendorsjaenjë tabele informative në lokacionin e projektit me informata të përgjithshme mbi projektin dhe emrin e realizuesit dhe mbykqyrësit. 7. Vendorsja e shenjave për zvogëlimin/kufizimin e shpejtësisë së automjeteve në afërsi të lokacionit të projektit dhe pushimores. 8. Nuk është e lejuar qasja e personelit të paautorizuar në rethinën e lokacionit të projektit. Lokacioni dhe puna do të organizohen dhe do të kryehen në mënyrë të sigurtë. 9. Të gjitha pikat e rrezikshme potenciale (p.sh., gropa, hendeqe e grumbuj) janë të shënuara e të mbrojtura;
D. Gjetje të rastësishme	Trashëgimi kulturore	<p>Procedurat do ti ndjekin legjislacionet kombëtare mbi gjetjet e rastësishme.</p> <p>Në rast të gjetjeve aksidentale, puna duhet të ndërpritet menjëherë dhe duhet të informohen autoritetet kompetente (Ministria e Kulturës dhe muzeumet dhe institucionet rajonale) brenda 24 orëve.</p> <p>Kontraktuesi më tutje do të ndjekë udhëzimet e autoriteteve kompetente dhe puna do të fillojë</p>

		me miratimin e tyre
E. Materijalet toksike	Materijalet toksike/të rrezikshmedhe menaxhimi me to	<ol style="list-style-type: none"> 1. Deponimi i përkohshëm i të gjitha supstancavë të rrezikshme dhe toksike (duke përfshirë edhe mbeturinat) do të sigurohet në kontejnerë të siguar e të shënuar me detaje për përbërjen, karakteristikat dhe përdorimin. Me hemikalet menaxhohet, përdoren ose asgjësohen, si edhe meren masa për kujdes sipas këkësive nga Lista e Sigurisë, me të dhëna nga materijali (MSDS) 2. Supstancat e rrezikshme (duke përfshirë edhe mbeturinat e lengëta) do të ruhen në kontejner me mbrojtje nga rrjedhja që të pengohet rrjedhjadhe derdhja. Ky kontejner do të ketë system sekondar për mbajtje, siç janë pengesat (për shembull, kontejner me pengesa, murre të dyfishta ose ngjajshëm. Sistemi sekondar për mbajtje duhet të jetë pa plasaritje, me hapsirë të mjaftueshme për rrjedhjeqë shpejt të shprazet. 3. Kontejnerët me supstanca të rrezikshme duhet të ruhen të mbyllura, përveç se kur futet ose derdhen materijale/mbeturina. Ata nuk mund të përdoren, të hapen apo deponohen në mënyrë që mund të shkaktojë rrjedhje të tyre. 4. Kontejnerët që përmbajnë mbeturina djegëse apo radioaktive duhet të vendosen më së paku 15 metra (50 hapa) prej linjës kufizuese të objektit. Sasi të mëdha të naftës nuk do të rruhen në kantier. 5. Mbeturinat asnjëherë nuk përzihen, do të transportohen nga transportues melicenca specijale dhe do të shkatërohen/përpunohen vetëm në object të licencuar. 6. Ngjyratme përbërje toksike ose me shpërbërës ose ngjyra plumbi nuk do të përdoren. 7. Mbeturinat e rrezikshme do të transportohet dhe do të manipulohet vetëm nga kompani të licencuara në pajtueshmëri me rregullativën nacionale. 8. Mbeturinat e rrezikshme do të hudhen/largohen vetëm në deponi të licencuara ose do të përpunohen në makineri të licencuara për përpunim
F. Komunikacioni dhe siguria e këmbësorëve	Reziqet e drejtpërdrejta dhe indirekte për komunikacionin publik dhe këmbësorët për shkak të aktiviteteve	<ol style="list-style-type: none"> 1. Me kohë do të publikohet i rregullorja e trafikut alternativ në kohën kur kyhen punimet për komunitetet lokale (nëse ka). Vendosja e tabelave, shenjat paralajmëruese, pengesat dhe devijimi i trafikut: Vendndodhja do të jetë e qartë dhe publiku do të alarmohet për të gjitha reziqet e mundshme. 2. Të bëhet siguria e këmbësorëve. Fokus i veçantë në sigurinë e fëmijëve dhe të rinjve, për shkak të llojit të vizitorëve (të rrethohet vendi, të vendosen pasazhe të sigurta, të rregullohet

	ndërtimore	<p>manualisht trafiku në orët kur ka turma, etj.).</p> <ol style="list-style-type: none">3. Sigurimi i qasjes së sigurtë dhe të vazhdueshme në lokalet dhe banesat e zyrës gjatë aktiviteteve të rinovimit, nëse objektet mbeten të hapura për publikun.4. Vendosni sinjalizimin vertikal dhe shenjat në fillim të vendit të restauruar;5. Duhet të sigurohen dhe instalohen shiritaparalajmëruese dhe shenja të përshtatshme paralajmëruese;6. Ndalohet hyrja për personat e papunë në hapësirën e mbyllur.7. Tabelat vendosur dhe porta nuk duhet të ndikojnë në sigurinë dhe dukshmërinë e trafikut.8. Rregullimi i orarit të punës që të mos pengojë rrjedhën normale të trafikut lokal, p.sh. duke shmangur aktivitetet kryesore të transportit gjatë periudhave të zhurmës ose gjatë periudhave të lëvizjes së kafshëve.
--	------------	---

Pjesa3:PLANI PËR MONITORIM

FAZA	Cili(Parametër duhet të monitorohet)	Ku(Duhet të monitorohet parametri)	Si(Duhet të monitorohet parametri)	Kur(Definoni sa shpesh ose vazhdimisht)	Pse (Monitorohet parametri)	Shpenzime (nëse nuk janë të kyçura në buxhetin e projektit)	Kush (është përgjegjës për monitorimin?)
Gjatë aktiviteteve për përgatitje	Të gjitha lejet e nevojshme janë të siguruara para fillimit të punimeve	Në administratën komunale	Qasje në dokumentet e nevojshme	Para fillimit të punëve	Të sigurohen aspektet ligjore të punëve të rindërtimit	Të përfshira në buxhetin e projektit	Kontraktor; Mbikëqyrja mbi punën ndërtimore; Inspektori i ndërtimit; PLRK, EZHS
	Institucionet publike dhe kompetente janë njoftuar	Në ambientet e realizuesit	Qasje në të gjitha dokumentet e nevojshme.	Para fillimit të punëve	Të sigurohet informimi publik	Të përfshira në buxhetin e projektit	Kontraktor; PLRK, EZHS
	Masat e sigurisë për punëtorët,banorët	Në kantierin e ndërtimit	Kontroll vizuel dhe njoftim tek përfaqësuesit zyrtar të komunës dhe inxhinierit mbykqyrës	Gjatë kohës së punimeve ndërtimore me një fokus të veçantë në aktivitetet përgatitore	Të parandalohen rreziqet shëndetësore dhe të sigurisë - dëmtimet mekanike dhe të sigurohet qasje dhe lëvizje të sigurtë në Qendrën e Zhupës	Të përfshira në buxhetin e projektit	Kontraktor; Mbikëqyrja mbi punën ndërtimore; Inspektor i autorizuar i mjedisit jetësor dhe inspektor i ndërtimit; PLRK, EZHS
Gjatë aktiviteteve të realizimit	Menaxhim me dheun	Në vendin e ndërtimit të shtegut dhe ku kthejnë makineria dhe automjetet	Kontroll vizuel dhe njoftim tek përfaqësuesit zyrtar	Gjatë ndërtimit të përditshëm	Të meren masa për mbrojtjen e tokës	Të përfshira në buxhetin e projektit	Kontraktor; Mbikëqyrja mbi punën ndërtimore; Inspektor i autorizuar i mjedisit jetësor dhe inspektor i ndërtimit; PLRK, EZHS

<p>Pajisjet mbrojtëse (syze, maska, helmëta, çizme, etj.) duke paralajmëruar në çdo kohë, paralajmërimet dhe udhëzimet e sigurisë vendosen në vendin e ndërtesës; Punëtorët janë të trajnuar dhe certifikuar në mënyrë adekuate për punën që ata kryejnë. Procedurat e urgjencës janë në dispozicion dhe dorëzohen për të gjithë punëtorët</p>	<p>Në kantierin e ndërtimit</p>	<p>Kontroll vizuel dhe njoftim tek përfaqësuesit zyrtar të komunës dhe inxhinierit mbykqyrës</p>	<p>Kontrolle të pa paralajmëruara gjatë orarit të punës</p>	<p>Të parandalohen rreziqet shëndetësore dhe të sigurisë - dëmtimet mekanike dhe të sigurohet qasje dhe lëvizje të sigurtë në Qendrën e Zhupës</p>	<p>Të përfshira në buxhetin e projektit</p>	<p>Kontraktor; Mbikëqyrja mbi punën ndërtimore; Inspektor i autorizuar i mjedisit jetësor dhe inspektor i ndërtimit; PLRK, EZHS</p>
<p>Siguria në komunikacion</p>	<p>Në kantierin e ndërtimit</p>	<p>Kontroll vizuel dhe njoftim</p>	<p>Gjatë transportit të materialeve</p>	<p>Të sigurohet komunikacion i koordinuar</p>	<p>Të përfshira në buxhetin e projektit</p>	<p>Kontraktor; Mbykqyrje</p>

	<p>Kantieri I nërtimit është I organizuar mire: rrethoja, paralajmërime dhe shenja janë vendur në vendin e ndërtimit. Vendet e rrezikshme janë rrethuar dhe markuar. Hapsirat sanitare janë të hapura dhe të mbyllura në mënyrë të përshtatshme dhe në numër të mjaftueshëm. Kantieri nuk është i hapur për publik</p>	<p>Në kantierin e ndërtimit</p>	<p>Inspektimi</p>	<p>Kontrolle të pa paralajmëruara gjatë orarit të punës</p>	<p>Të parandalohen fatkeqsi</p>	<p>Të përfshira në buxhetin e projektit</p>	<p>Kontraktor; Mbikëqyrja mbi punën ndërtimore; Inspektor i ndërtimit</p>
	<p>Selektim primar i mbeturinave të prodhuara në vendin e ndërtimit</p>	<p>Në kantierin e ndërtimit në Qendrën e Zhupës</p>	<p>Selektim fizik i mbeturinave</p>	<p>Gjatë kohës së punimeve ndërtimore</p>	<p>Klasifikim i mbeturinave në pajtueshmëri me Listën kombëtare të mbeturinave</p>	<p>Të përfshira në buxhetin e projektit</p>	<p>Kontraktor; Mbikëqyrja mbi punën ndërtimore; Inspektor i autorizuar i mjedisit jetësor dhe inspektor i ndërtimit; PLRK, EZHS</p>

	<p>Mbulimi dhe lagja e materialeve që transportohen që mund të prodhojnë pluhur. Mbajtja e vendit të ndërtimit të lagur dhe e mbrojtur nga përhapja e pluhurit. Mbrojtja nga pluhuri gjatë shkarkimit. Nuk lejohet ndezja e lokacionit të ndërtimit.</p>	<p>kantieri -Çdo makinë</p>	<p>Mbyqyrje</p>	<p>Vazdimisht</p>	<p>Të sigurohet ndotje minimale e ajrit</p>	<p>Të përfshira në buxhetin e projektit</p>	<p>Kontraktori; Mbikëqyrja mbi punën ndërtimore; Inspektor i autorizuar i mjedisit jetësor dhe inspektor i ndërtimit; PLRK, EZHS</p>
--	--	---------------------------------	-----------------	-------------------	---	---	--

Mbledhja, transportimi i mbetjeve të rrezikshme (nëse ka)	Në vendtë sigurt të përkohshëm në vendin e ndërtimit në kontejnerë të posaçëmpër mbeturina	Vëzhgim në listat e transportit dhe kushtet e magazinimit	Para transportimit të mbetjeve të rrezikshme (nëse ka)	Përmirësimi i menaxhimit të mbeturinave në nivel lokal dhe kombëtar Mbeturinat e rrezikshme nuk duhet të hidhen në ndonjë deponi	Të përfshira në buxhetin e projektit	Kompani e licencuar për mbledhjen dhe transport të mbeturinave të rrezikshme(nëse ka) Inspektor i autorizuar i mjedisit jetësor dhe inspektor i ndërtimit; PLRK, EZHS
Mbledhja, transporti dhe asgjësimi përfundimtar i mbeturinave të ngurta	Në vendin e ndërtimit dhe përreth	Kontrolle vizuale dhe vëzhgim në fletët e transportit të kontraktorit	Në baza ditore pas grumbullimit dhe transportit të mbeturinave të ngurta	Të mos lihen mbeturinat e ngurtanë vendin e ndërtimit dhe të shmangen ndikimet negative në mjedisin lokal dhe shëndetin e popullatës lokale	Të përfshira në buxhetin e projektit	Kontraktor; Mbikëqyrja mbi punën ndërtimore; Inspektor i autorizuar i mjedisit jetësor dhe inspektor i ndërtimit; PLRK, EZHS
Djegia e mbeturinave është e ndaluar	Në vendin e ndërtimit dhe përreth	Vëzhgimi vizual dhe kontrollet	Kontrolle të pa paralajmëruara	Të sigurohet menaxhim efikas i mbeturinave dhe të shmangen efektet negative në ndotjen e ajrit	Të përfshira në buxhetin e projektit	Kontraktor; Mbikëqyrja mbi punën ndërtimore; Inspektor i autorizuar i mjedisit jetësor dhe inspektor i ndërtimit; PLRK, EZHS

	Parametrat e ndotjes së ajrit me pluhur, veçanërisht grimcat	Në vendin e ndërtimit dhe përreth	Marrja e mostrave nga një agjenci e autorizuar	Pas ankesave ose mangësi të specifikuara nga inspektimi	Të sigurohet që nuk do të ketë shkarkime të tepruara gjatë punës ndërtimore	Të përfshira në buxhetin e projektit	Mbikëqyrje mbi punët ndërtimore
	Niveli i zhurmës dhe dridhjes	Në vendin e ndërtimit në Qendrën e Zhupës	Monitorimi i nivelit të zhurmës dB (me pajisje përkatëse)	Pas ankesave ose mangësi të specifikuara nga inspektimi	Të përcaktohet nëse niveli i zhurmës është mbi ose nën nivelin e lejuar të zhurmës në gradient (vazhdimisht gjatë punëve ndërtimore përmes inspektimit të vendit të ndërtimit në përputhje me Rregulloren atë kombëtar)	Të përfshira në buxhetin e projektit	Kontraktori; Një kompani e akredituar për matjen e nivelit të zhurmës nga ana e kontraktorit; Inspektori i autorizuar i Inspektoratit Ndërtimor të Mjedisit; PLRK EZHS
Faza e funksionit	Menaxhimi i mbeturinave komunale në vendpushim	Në vendndodhjen e vendpushimit	Vëzhgimi vizual dhe kontroll	Çdo ditë	Të sigurohet që menaxhimi i mbeturinave të jetë efektiv dhe të shmangen efektet negative në ndotjen e ajrit	/	Vetëqeverisja lokale, Ndërmarrja komunale Publike, Inspektor i Autorizuar i Mjedisit

Lokacioni i projektit “Rikonstruim dhe mbindërtim i shtegut për këmbësorë - çiklizëm dhe vendpushim” sektori Qendër Zhupë – Ishujt e Dibrës

